

Bonyhád és Vidéke

Társadalmi és községpolitikai ujság.

Megjelenik minden szombaton az „Országos Néplap“ mellékleteként.

Előfizetési ára az „Országos Néplap“-pal és a „Tolnamegyei Hirlap“-pal együtt egész évre 8 korona.

Főszerkesztő:
BETNÁR BÉLA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bonyhád, Perczel Mór-u. 223. (Ermel ház)
Telefon szám 28.

Tavasszal.

Poéták dalolják, de minden alkalommal mutogatja az élet azt az igazságot, hogy mikor a klorofil megfesti a fát, kipattantja rügyét és virágba szökteti, — valami változás esik meg rajtunk is. Vérünk mintha gyorsabban keringene, gondolataink mintha derültebbek lennének az áprilisi, a májusi illatok érkezén. Az élniszeretés, az élethez való ragaszkodás tavaszi metamorfozisa ez, mintha az a titkos erő, mely a vén fűfának ágaskodó fürteit meghajlitja, az embert is érintené tavasszal. Kevesebb a halál és az öngyilkosság. Kevesebb patentet adnak szabadalmakra és teliseded tele lesznek a szerkesztőségi papirkosarak — költeményekkel.

De ezek régi dolgok, kár lenne őket csépelni és az öreg Carleile haragját felköltöni, aki élete végéig nem tudta megérteni, hogy micsoda tehetség adódott az ujságírónak, akinek a „muszáj“ inspirációjára állandóan — üres szalmát kell csépelnie.

Véleményünk azonban az, hogy nem csépelünk üres szalmát, mikor tavasztáji legnagyobb tanuságként arról a „va bank“-ról beszélünk, melyben a nemzet minden rétegének megélhetése elrendezve van. Már kaptunk izelesítőt abból az ijedelmekből, melynek még ebben a tavaszi időben — sajnos — nem egyszer részesei leszünk. Az áprilisi fagyot értjük, amely a hamar virágba szökő gyümölcs egy részét elvitte. Sajnos, ami középeurópai ingadozó időjárásunk során lesz még depresszió elég

s nemcsak a kajszi, de más is el fog fagyni. És majd júniusban elég lesz egy júniusi meleg nap, a rettegett „hőítés“ és oda lesz az emberek vetése. Az egyoldalú mezőgazdálkodásból élő országok existenciája a bizonytalan időjárástól feltételeztetik. Mondhatjuk, hogy ez va bank játék a sorsal. Van-e belőle kivezető? Felvehetjük-e a küzdelmet az elemekkel? Enyhíthetjük-e az időjárás borzalmas kártevését? Megakadályozhatunk-e egy nemzeti szerencsétlenséget? Ezt nem; de azok a mezőgazdasági államok, ahol ipar is van, a nép existenciája nem olyan kockázatos. Azért kicsi és nagy szerencsétlenség, mely a termőföld áldását részben vagy egészben elveszi, legyen arra jó, hogy mindazok, akik a nemzet millióinak sorsát irányítják, vessék gondolatukat arra a régi célra, hogy nekünk az egyoldalú mezőgazdasági államnak ipart kell teremtenünk. Gondoljunk csak rá, hogy egy emberöltő választ el az alföldi aszálytól és apáink ki nem fogynak annak szomorú elbeszéléséből, hogy ez a gazdasági csapás mennyi embert tett tönkre és mennyire visszavetett embertömegeket évtizedekre, közállapotunkat soká zsibbasztotta egy elvesztett csatának minden nyomorúsága felidéződött azért, mert elmaradt a májusi eső, júniusban sem csapadék, nem volt mit aratni s a tartós szárazságban megrepeazett a föld. Nincs utálatosabb ember, mint aki a jövő veszedelmét Hióbként felidézi; de nincs könnyelműbb ember, aki olykor az 1863. év borzalmaira nem gondol abból a célból, hogy megnyhitse ezt a csapást, ha rámeretnék e kor bűnös gyermekére megalázkodás, felőcsudás, kijózanodás céljából.

Nincs más remedium, nincs más kivezető, mint olyan kenyérkereseti ágazatot is a nemzeti erőnyerésnek megnyerni, melyek nem függenek esetlegektől, véletlenségtől, felhők járásától, hanem tisztán tudás és munkától. Valami haladás van ezen a téren, ámbar éppen az osztrák fővárosban eldicsekedni vele nem oportumus; de ez kevés. Ne csak állami támogatás fejlesszen nálunk ipart: de főleg a nemzeti közszellem, melyet a sajtónak kell irányítania.

Ezek a gondolatok rajzanak agyunkban, „az elcsépelet szalma“, melyet épen a magyar közönség indolenciájából hányszor kell még a nemzete sorsán aggódó szürke újságíróknak végigszántania papirosán.

HIREK.

— **Közvacsora.** A bonyhádi kaszinó f. hó 20-án este $\frac{1}{2}$ 8 órakor a távozó völgy-ségi főszolgabíró Szentiványi Miklós és az új főszolgabíró Perczel Béla tiszteletére közvacsorát ad.

— **Eljegyzés.** Pápé László takaréktári tisztviselő Baranyasellyéről eljegyezte Herger Melániát, Herger Sándor pécsi magánzó, volt bonyhádi lakos leányát.

— **Tűz.** Wagner János váraljai lakos háza e hó 3-án kigyuladt és 7240 K kárt okozott. A tüzet a káros szolgálatában álló Ternér Henrik 11 éves fiu okozta, aki azelőtt egy órával az ucvarban cigarettázott és az eldobott cigaretta szikrája a nagy szélben a polyvához jutott s lángba borította azt.

— **Madárvédelemért.** Mivel igen sok panasz érkezett a földmivelésügyi minisztériumhoz, hogy az ország egyes vidékein a madarakat védő- és a madártojások elszedését tiltó rendelkezések ellenére a hasznos szárnyas vadakat pusztítják és különösen ezek tojásaiból eladás vagy kiköltetés révén üzletet folytatnak, a mivel az egyaránt érdekes és értékes vadfajokat helyenkint immár teljesen kipusztították, a miniszter újabb rendeletet bocsátott ki. A rendelet felszólítja az ország valamennyi törvényhatóságát, hogy a már eddig kiadott miniszteri rendeleteket a közérdek megóvása érdekében a legnagyobb figyelemmel hajtsák végre és utasítja, hogy a legnagyobb szigorúsággal hassanak oda, hogy a tojáslópások, azokkal való üzérkedés, illetve azok szállí-

tása és bárminő módon történő forgalombahozatala megakadályoztassék és azok elkövetői és az elkövetésben részes tettestársak is a náluk talált tojások elkobzásán kívül a legszigorubb büntetéssel sújtassanak. A tojásgyűjtésre kiadandó hatósági engedelmeknél nagy óvatosságra inti az illetékes hatóságokat és a kérelem okainak szigorú megvizsgálására utasítja.

— **Személyi pótlék.** Bonyhád nagy-közsege pénztárnoka fizetését 300 korona személyi pótlékkal megjavította.

— **Nyári kirándulás Schweizba és Párisba.** Időtartam 18 nap. Éjjeli utazás nincs, csakis induláskor. Az utazás ára 460 korona. Ez összegben bennefoglaltatnak: a III. oszt. vasúti jegyek Bécsből—Párisba és vissza Bécsbe, 30 napi érvénnyel s tetszésszerűt utmegszakításokkal. I. oszt. hajójegyek. Lakás, reggeli, ebéd és vacsora. A szállodai borraivalók. A programmszerűt kirándulások költségei. A látnivalókat 9 órától 1-ig, terv szerint, együtt nézzük meg. Minden egyéb tudnivaló idejekorán az utasok kezében lesz. Jelentkezni f. é. május 8-áig lehet. A jelentkezésnél postautalványon legalább 150 korona küldendő címre. Junius 3-áig összesen legalább 300 korona, a teljes összeg pedig július 3-áig. Későbbi jelentkezésnél az utazás ára 20—30 koronával többre kerül. Temesvár, 1912. április hó 8-án. Már Oszkár főreáliskolai tanár.

— **Helyreigazítás.** Mult heti lapunkban jelentettük, hogy Hufnágel János hidasi polgárt meggyilkolva Paradicsom-pusztánál a Sióból kifogták. A hir azonban alaptalan, mert Hufnágel János személyesen is fent volt szerkesztőségünkben és kérte annak megcáfolását.

— **Triesi általános biztosító társulat** (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. és 12. A „Közgazdaság“ rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali), e legnagyobb, leggazdagabb és legrégibb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállitmány-, üveg- és betörés elleni biztosításokat. Közvetit továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és viszontbiztosító r. t., baleset- és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset ellen biztosító társaság, valamint kezességi és óvadékbiztosításokat, eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosításokat és versenylovak, telivérek és egyéb értékesebb tenyészállatok biztosítását a „Minerva“ általános biztosító részvénytársaság számára. A bonyhádi ügynökség: Holzmann Samu, Singer Sándor és Fischhof Izsó.

— **Tanítóválasztás.** A kisdorogi rk. osztálytanítói állomásra Welledits László választatott meg.

— **A magyar Delta.** A Duna mellett a Fekete-tengerbe szakad, deltákat alkot. Tudunk a Nilus deltáiról, ahol egy esztendőben kétszer aratnak: a magyar Deltáról azonban csak azok tudnak, akik már eddig gyümölcsöst, szőlőt, vadaskertet kerítettek. A magyar Delta, amelyet Kollerich Pál és fiai (Budapest, Ferenc József rakpart) hoztak forgalomba, a legkiválóbb kerítkező anyag, mert olcsó, tartós és a célnak mindenképen megfelel. Kollerich Pál és fiai ezzel a sodronyukkal a magyar ipartermelésnek kiváló szolgálatot tettek. A cég a legelőkelőbb gazdaságoknak szállítja, a sodronyt, mely versenyee kívül áll. Készséggel küld bárkinek árjegyzéket.

— **Fizetésjavítás.** Nagymányok község képviselőtestülete a községi őr fizetését, tekintettel a folyton fokozódó drágaságra 360 koronáról 460 koronára felemelte.

— **Cseresznye-filoxera.** Udvarhely vármegye néhány községében, de a Dunántul egyes szőlővidékein is, főleg Somogyban, Tolna és Baranyában, egy új és érdekes betegség lepte meg a cseresznyefákat. A fák, amelyek már termőképeseek és eddig pompás egészségben voltak, egy-két év óta kezdenek idő előtt elhervadni s végül teljesen kiszáradnak. Pár éve már, hogy észrevették ezt a bajt, amely rengeteg károkat okoz, de nem tudtak ellene védekezni s tetlenül nézték az értékes és sok jövedelmet adó fák pusztulását, — míg végül most a kormányhoz készültek fordulni s szakemberek kiküldését kérik, hogy azok a bajt tanulmányozva, a védekezés módjait megjelöljék s erre utasítással szolgáljanak. A cseresznyefák ez új betegségének, amit a nép cseresznye-filoxerának nevez, jellegző tulajdonsága az, hogy a fa kérgén kisebb-nagyobb dudorodások jelentkeznek, melyek idővel elszaporodva, akadályozzák a nedvkeringést, majd levelek összezsugorodását, elsárgulását s végül a fa teljes kiszáradását okozzák. A meglepett fa gyümölcse is élvezhetetlen, mert telve van pondróval és be nem érhetvén, idő előtt lehull. Más vidéken e betegséget még nem észlelték — s így fölötte fontos, hogy terjedése meggátoltassék s virágzó cseresznyetermelésünk a csapástól megóvassék

— **Építkezések.** A szálkai görögkeleti szerb egyházközség április 21-én d. u. 2 órakor versenytárgyalást tart egy iskola és tanítói lak felépítésére. — Ráckozár község (Baranyam.) egy tűzoltószertárt is magában foglaló községháza építésére április 14-én délután 2 $\frac{1}{2}$ órakor versenytárgyalást tartott a körjegyzői iródában.

— **Gyujtogatás féltékenységből.** Gyulajon szombat este 10 órakor kongtak a harangok s tüzet jeleztek. Noé Jánosné Vince Vera lakásának tetőzete gyuladt ki, de az elősiető szomszédok hamarosan elnyomták a tüzet, úgy, hogy az ijedtségen kívül egyéb baj nem történt. De van a dolognak folytatása, mivel Noéné jelentést tett a községvezetésnek, hogy lakását bosszuálló kéz gyújtotta fel, petróleummal leöntött gyermekruhát talált ugyanis a tetőzetbe bedugva s annak a gyanújának adott kifejezést, hogy egy gyulaji telkes polgárasszony tette volna, ki szerelemféltékeny Noénéra, kinek az ura Amerikában van s félti tőle az ő hitese urát. A kurdi csendőrség nyomoz ez ügyben.

— **Az alkohol.** Borka István kányai lakos az utóbbi időben nagyon rászokott a szesz italok élvezetére. Ennek következtetésképp a házi perpatvar felesége és öközte ugyszólván mindennapos volt. Ilyenkor — természetesen — mindig az asszony húzta a rövidebbet. Amikor a szegény asszony látta, hogy helyzete az urának durva bánásmódja miatt immár tűrhetetlen, édesatyjához Kisorbán Mihályhoz költözött. Virágvasárnapján, későn este, alaposan beszerelve állított be Borka István az apósához egy konyhakéssel fölfegyverkezve rendcsinálás végett, kérdőrevonás okából. Szándéka nem sikerült, mert apósa veszedelmes helyzetében pisztolyt rántott s belelőtt a késsel hadonászó vejébe. Sérülése azonban nem lehet veszélyes, mert másnap a maga lábán ballagott be a szomszédos Tabra, hogy a golyót kivetesse. Nem tudom, eszébe jutott-e utközben, hogy ennek a kellemetlen esetnek oka nem más, mint a szesz.

KÖZGAZDASÁG.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) f. évi április hó 4-én tartott 80-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1911. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1911. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 1.189.790,207 korona és 74 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 51.905,357 korona és 81 fillerre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 24.558,447 korona 87 fillérrel 351.843,680 korona 02 fillerre emelkedett. Az életbiztosítottak osztalékalapja 6.987,470 korona 49 fillért tesz ki. A tűzbiztosítási ágban, beleértve a tükörűvegbiztosítást, a díjbevétele 18.155,625,823 korona biztosítási összeg után 31.117,251 korona 84 fillér volt, miből 10.777,655 korona 29 fillér viszontbiztosításra

fordítottatott, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 20.339,596 korona 55 fillérre rugott és ez összegből 14.714,913 korona 09 fillér mint díjtartalék minden tehermenten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 148.108,144 korona 98 fillér. A betörésbiztosítási ágban a díjbevétel 1.494,546 korona 70 fillérre rugott, mi-ből levonván a viszontbiztosítást, a tiszta díjbe-vétel 816,101 korona 49 fillért tett ki. A szállít-mánybiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 5.133,33. korona 29 fillért, mely a viszontbiztosítások le- vonása után 2.339,844 korona 58 fillérre rugott. Károkkért a társaság 1911-ben 45.723,647 korona 90 fillért és alapítása óta 1.063.798,459 korona 33 fillért fizetett ki. E kártérítési összegből ha- zánkra 211.795,053 korona 79 fillér esik. A nyere- ség-tartalékok közül, melyek összesen 23.957,883 korona 59 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 6.804,335 korona 18 fillért tesz ki, az értékpapírok árfolyamingadozására alakított tartalék, mely az idei átutalással együtt 14.962,260 korona 76 fillérre rug, továbbá felelőtendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei átutalással 2.031,287 korona 65 fillért tesz ki. Részvényenként 700 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tar- talekjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 392.746,965 korona 47 fillérről 416.840.622 korona 40 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog- követelések 101.703,390 korona 60 fillér. 2. Élet- biztosítási kötvényekre adott kölcsönök 36.489,996 korona 03 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 4.961,098 korona 36 fillér. 4. Ér- tékpapírok 249.564,355 korona 85 fillér. 5. Kö- vetelések álamoknál és tartományoknál 19.182,014 korona 70 fillér. 6. Tárca-váltók 634.457 korona 05 fillér. 7. Készpénz és az intézet követeléseit a hitelezők követeléseinek levonásával 4.305,309 korona 81 fillér. Összesen 416.840,622 korona 40 fillér. Ezen értékekből 82 millió korona ma- gyar értékekre esik. Ezen alkalommal arra uta- lunk, hogy az Assicurazioni Generali legújabb leányintéze, a „Minerva” általános biztosító rész- vénytársaság Budapesten a kezességi és óvadék-, valamint az eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást, nembülönben a versenylovak, telivérek és más értékesebb te- nyészállatok biztosítását vezette be, mint új ága- zatokat hazánkban.

Gőzcséplőgép 4 PH, jókar- ban, teljesen felszerelve kedvező árban azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást ad Réder János Bonyhádon. A gép megtekinthető Schleier Henriknél Wind- flügel pusztán Bonyhád mellett.

1-20

Értesitem a gazdaközönséget,

hogy vizimalmomat finom rozsörléshez új szer- kezettel szereltem fel s így a legszebb lisztet állíthatom elő. Réder János molnár Bonyhád.

1-20

Mindennemű
NYOMTATVÁNYT
legolcsóbban készít a
Hírlapnyomda Bonyhád,
Perczel Mór-u. 223 (Ermel-ház).

ÉSZ- szerű reklám idővel
ezerszeresét hozza meg
a befektetett tőkének.

**Óvjuk egészségünket
fertőzések-től!**

és ezért csak a bakteriummentes
:—: és kiváló jó :—:

**pécsi Tettyey kristály-
tisza üdítő és borvizet**

igyuk, mely nemcsak a legkel-
lemesebb ízű, hanem a leg-
olcsóbb szénsavas asztali viz.

**Rapható minden fűszerüzletben
.. és vendéglőben! ..**

29-52